

IX. Glede na upravno obupno stanje onega učiteljstva, ki je bilo umirovljeno s predvojnimi prejemki, odnosno s prejemki 23. julija 1919, naj se prizadetim takoj uredi njihove pokojnine po novem činu, zak. in po novih razmerah.

X. Učiteljstvu, ki stopi v pokoj zaradi bolezni, preden dovrši 32 let službe po zakonu od 31. julija 1923, a ni dovršilo polne službene dobe, naj se računa pokojnina po novem zakonu.

C. Administrativno-pravna vprašanja.

I. Popravijo naj se vse krivice, učinjene učiteljstvu UJU v Sloveniji, Hrvaški in Slavoniji, osobito članom učiteljskega društva »Jedinstvo«. Zlasti naj se takoj namestijo razrešeni šolski upravitelji in šolski nadzorniki. Učiteljska skupščina izjavlja, da smatra vsako preganjanje nacionalnega učiteljstva v kateremkoli kraju za izživljanje celokupne organizacije in bo vedela dati za to primeren dostojen odgovor.

II. Po donošenju novega šolskega zakona naj se naredbenim potom jasno odredi, da učitelj ni dolžan izvršiti organizacijske in pevske službe, niti spremljati vsake nedelje deco v cerkev. Učiteljstvo je dolžno izvršiti ono versko dolžnost, kakršno vsi ostali državni uradniki.

III. Nadzornikom osnovnih šol naj se prideli sposobne osebe za pisarnico, da bo mogoče nadzorniku vso silo posvetiti pedagoškemu delu v šoli.

IV. Postopanje upokojitve naj se uredi tako, da se z odlokom upokojitve označi zaeno tudi pokojnina.

V. Naredbenim potom naj se odredi enotne počitnice od 1. julija do konca avgusta. Ravno tako naj se izda tolažak pravilnika o šolskih praznikih.

VI. Naj se vrne učiteljstvu zemljišče, ki ga je poprej uživalo in je bilo s poznejšimi odredbami predano upravnim občinam, cerkvi ali zemljiški zajednici.

VII. Učiteljstvu naj se izdajo stalne legitimacije za znižano vožnjo na državnih železnicah brez omejitve števila potovanj, enaka ugodnost naj se izposluje tudi pri paroplovnih družbah. Za učiteljska potovanja v naučne svrhe, v svrhu proučevanja države in za učiteljske skupščine naj se izda ugodnost 75% popusta. (V Rumuniji ima učiteljstvo v tobi glavnih počitnic brezplačno vožnjo v svrhu proučevanja države).

VIII. Naredbenim potom naj se takoj ukine pogojni celibat učitelj v Bosni in Hercegovini.

IX. Člen činovniškega zakona glede vračunavanja vojne službe naj se razširi na vse učiteljstvo kraljevine.

X. Vojni zakon naj se izpremeni tako, da učitelj-vojak ne bo zapostavljen zaradi odsluženja kadrškega roka in naj se mu ohrani tudi službeno mesto.

XI. V zmislu čl. 170. činov. zakona naj se odredi za učiteljstvo poseben disciplinaren postopek do novega šolskega zakona.

XII. Bivšemu srbskemu učiteljstvu, ki je bilo po avtonomni uredbi takoj stalno nameščeno, naj se takoj priznajo vsa službena leta brez ozira na položeni praktični učiteljski izpit.

XIII. Šolski nadzorniki osnovnih šol in profesorji učiteljskih v Hrvaški in Sloveniji kakor tudi v drugih krajih, kjer nimajo fakultetske izobrazbe, naj se na temelju čl. 230. činov. zakona po službenih letih razvrstijo v one grupe in stopnje I. kategorije, ki jim pripadajo glede na njihov doseženi položaj po zakonu, ki je bil veljaven v pokrajinah.

XIV. Izda naj se enotna uredba za vso državo, s katero se odreja maksimalno število ur na meščanskih šolah in za notranjo ureditev, kakor je to že urejeno v nekaterih delih kraljevine.

XV. Učiteljstvu višjih osnovnih (meščanskih) šol, vadnic in drugih šol, za katere se je zahtevala in se zahteva spe-

cljaina strokovna izobrazba, naj se po prejšnji praksi v bivših poedinah pokrajinah da poseben položaj v grupah II. kategorije, odnosno posebno doklado po čl. 40. činov. zakona.

Za enotni učni načrt osnovnih šol.

Na četrti glavni skupščini UJU v Dubrovniku dne 25. avgusta 1924 je bila povodom razprave »Osnovna načela za novi učni načrt in program osnovnih šol naše kraljevine z ozirom na podrobni načrt iz narodne zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev«, poleg v našem listu že objavljenih resolucij, sprejeta še sledeča:

1. V zvezi z resolucijami I. in II. glavne skupščine in II. kongresa UJU v zadevi izdelave enotnega zakona za osnovne šole v kraljevini in izvedbe enotnega učnega načrta in programa izjavlja skupščina, da naj se v interesu ustvarjanja enotne narodne prosvete kot temelja za duhovno ujedinjenje našega naroda čimprej izdela in v celi državi izvede enotna programatična ureditev našega osnovnega šolstva, po potrebi in po razmerah že pred novim šolskim zakonom, in to oziroma se na poedine posebne okoliščine in prehodne zahteve različnih naših krajev, kolikor to ne tangira enotnega nacionalnega značaja vzgoje in pouka.

2. Za pouk nacionalnih predmetov, zlasti narodnega zemljepisa in zgodovine, naj se v principu izvede podrobni načrt popolnoma izenačen v vseh šolah, in to po smernicah in zaključku II. kongresa o edinstvu osnovno-šolskega pouka v naši državi, četudi ločeno od celokupne programatične ureditve osnovnega šolstva.

3. V narodni zgodovini naj se obdelajo in povdarjajo zlasti in najbolj oni momenti naše narodne preteklosti, na katerih objektivno in subjektivno bazira in se kaže edinstvo našega naroda in na katerih smo se v celi prošlosti, četudi povsod vedno bolj razdeljeni nego ujedinjeni, obdržali kakor enotni narod s svojo kulturo in s svojimi posebnostmi med drugimi narodi.

4. Na istih nacionalnih principih naj se uredi in prevede programatično pouk v materinskem jeziku, v ženskih ročnih delih, v petju in v telovadbi, ki bodi na sokolskem temelju, izhajajoč od ideje edinstva našega naroda in prihajajoč do ideje duhovnega edinstva vsega Slovanstva.

5. Izdelavo programa za osnovno šolstvo treba podvzeti takoj, in naj se zato sestavi komisija strokovnjakov iz vseh krajev države, ki naj na podlagi doslej utrjenih smernic izvede enotni učni načrt in program za celo državo.

Dijaški in zdraviliški dom učiteljstva.

Predlog: Naša prestolica je postala zlasti v času velikih počitnic stekališče številnega dijaštva iz vseh krajev naše države. Beograd pa bi postal še večji center za poletne ekskurzije in še bolj privlačno mesto, ako bi tamkaj bilo urejeno stanovanjsko vprašanje za potujoče dijake. V zadnjem času izgleda, da je tozadevna inicijativa izšla baš iz vrst učiteljstva samega.

»Želja UJU je, da se v Beogradu, kot mestu pogostih ferijalnih ekskurzij, zgradi velik »Dijaški dom« za jugoslovansko dijaštvo, v katerem bodo dobivali vsi dijaki stanovanje za časa svojega bivanja v Beogradu. Ker se ekskurzije prirejajo večinoma v poletnem času, naj bi dobil »Dijaški dom« obliko paviljona in naj bi se nahajal v bližini kake šole. Dom naj bi se zgradil po možnosti še letos s prispevki, ki jih zbere učiteljstvo in dijaštvo po vseh šolah.«

Resolucija je bila soglasno sprejeta. Sprejet pa je bil tudi predlog, da se zgradi »Učiteljski dom« v kopališču Koviljači v Srbiji.

nove do 31. decembra članstva, se smatrajo kakor novi člani in plačajo vse kakor novi člani. 4. Novi člani plačajo: a) ako se vpišejo do 1. februarja: vpisnina 5 Din in prilog Centrali 15 Din, skupaj 20 Din; b) ako se vpišejo od 1. februarja do 1. maja: vpisnina 15 Din, prilog Centrali 15 Din, skupaj 30 Din; c) ako se vpišejo od 1. maja do 1. julija: vpisnina 45 Din, prilog Centrali 15 Din, skupaj 60 Din. Po 1. juliju se novi člani ne morejo vpisati. 5. Od članov se zahteva, da nikdar ne delajo ali govorijo proti narodnemu ali državnemu edinstvu. — (Izveček iz »Poslovnika upravnih jedinica Ferijalnog Saveza«.)

Članarina podružnic je 2 Din, torej za šolsko leto 20 Din. — Prosim vse člane F. S. in posebno one tov.ice, ki bodo pristopili k F. S., da to upoštevajo, da ne bo nepotrebnih pisarij. — Za učit. F. S. Slavko Mrovlje — Črnomelj.

— f Vsem članom belokranjskega učit. P. F. S. Oni tov.ice, ki žele obnoviti članstvo v naši P. F. S., prosim, da mi pošljejo stare članske izkaznice z zahtevanim zneskom! — Za učit. P. F. S. v Beli Krajini: Mrovlje.

Splošne vesti.

— Izprememba uradniškega zakona. Specijalna komisija ministrstva prosvete je izdelala predloge za izpremembo uradniškega zakona po zahtevah uradnikov prosvetne stroke.

— Reaktiviranje učiteljev. Ministrstvo prosvete je sestavilo spisek vseh po starem zakonu upokojenih učiteljev radi reaktiviranja nekaterih. — To vest je sprejeti s precejšnjo rezervno izvzemli partizanskih ozirov.

— Upokožitev učiteljev in učiteljic s 35 službenimi leti po mestih in po strankarski potrebi je pričelo sedaj izvajati ministrstvo prosvete. Razume se, da šolska oblast lahko sili vse učitelje s 35 službenimi leti za upokožitev, ne more jih pa prisiliti, da vložijo prošnjo za upokožitev — če tega sami nečejo. To je proti zakonitim predpisom.

— Šolski voditelji neobhodno potrebujejo zbirko naredb, če hočejo točno uradovati. Pravkar je izšel IV. zvezek teh naredb, ki jih je zbral okrajni šol. nadz. Fink. Naredbe so prav spretne urejene in je pridejan praktičen indeks, po katerem vsak voditelj hitro najde zadevo, v kateri bi se rad informiral. V zbirki so vsi odloki viš. šol, sveta, prosvetnega oddelka in ministrstva prosvete od prevrata do 30. junija 1924. Zadnja zbirka ima tudi vse dopolnilne odredbe, ki spadajo in so bile izdane k uradniškemu zakonu. Zbirka se naroča v Učiteljski knjigarni v Ljubljani in stane 14 Din in IV. zvezek 28 Din. Opozorjamo upravitelje osnovnih in meščanskih šol, da si zbirko nabavi.

— Tolminsko učiteljske se preseli? Tržaški fašistovski dnevnik »Popolo di Trieste« poroča, da namerava rimska vlada prenesti slovensko učiteljske iz Tolmina v Gradiško. Zavod pa ostane v tekočem šolskem letu še na dosedanjem mestu.

— Na mnoga vprašanja sporočamo tem potom, da pobira prispevke za »Rezervni sklad« glavni blagajnik Pov. UJU; blagajništvo Učiteljskega konvikta pa je oddal odbor za pok. Jakobom Dimnikom do prihodnjega občnega zbora našemu vrlemu, odličnemu tovarišu Alojziju Keclju, načelniku Učiteljske hranilnice in posojilnice v Ljubljani (Franciškinska ulica 6), na katerega lahko vsi naslavljajo prispevke.

— Učiteljske glasbe in petja opozarjamo na »Osnovne pojme iz glasbene teorije« za učiteljske, glasbene šole in sorodne zavode, ki jih je spisal Adolf Gröbmring, učitelj glasbe. Knjiga je izšla v Učiteljski tiskarni in stane trdo vezana 46 Din. — V isti založbi je izšla tudi »Pevska šola združena s teorijo« za konservatorije, učiteljske, srednje, meščanske, osnovne šole in zbornice. Knjigo je sestavila Ivanka Negro - Hrastova in jo je uredil Ferdo Juvanec ter stane trdo vezana 68 Din. Knjigo je odobril oddetek za prosveto. Glasbene učitelje opozarjamo na ti dve novi knjigi, da jih vpleljejo v svoje šole.

— Popolnoma razprodan je letošnji »Ročni katalog«, kar naj vzamejo na znanje vsi naročniki, katerim Kataloga nismo mogli poslati.

— Popravek. Kakor smo razvideli iz naših članskih seznamov je tov. Angel Rott članica UJU in v toliko popravljamo članek v zadnji številki »Učit. Tovariša«, ki smo ga ponatisnili iz »Tabora«.

— Za Ganglov kamen je daroval ob priliki zborovanja učiteljskega društva za kočevski okraj šolski upravitelj France Štefančič 1 državno obveznico 100 Din v spomin tov. ravnatelja Jak. Dimnika.

— Blagajnik »Slovenske Šolske Matice« naproša vse one Matične poverjenike, ki še niso vposlali doplačila 10 Din od člana za lansko leto, da čimprej to store, da zamore blagajnik spraviti v red račune za leto 1923.

— Poročil se je tov. Belin Franc, učitelj-upravitelj v Nevljah z gospodično Minko Magister. Čestitamo!

— Zakon o avtorskem pravu. V umetniškem odeljenju prosvetnega ministrstva so izdelane priprave za načrt zakona o avtorskem pravu. Zakon se predloži Narodni skupščini.

— »Zorica«, ilustrovane dečje novine izlaze v Beogradu jedan put mesečno. »Zorica« se štampa cirilicom ali u svakom broju donosi po jednu stvar la-

tinicom. »Zorica« ima uvek po nekoliko slika. Štampa se na tabaku od 16 strana. »Zorica« izlazi u izdanju UJU — Poverništvo Beograd, a urednik joj je g. Milan V. Popović. Godišnja cena Din 10. Godina »Zorice« počinje 1. septembra i svršava se 30. juna (jula in avgusta ne izlazi). Novi pretplatnici mogu dobiti i već izašle brojeve 1. i 2. Pretplata se šalje: Uredništvu »Zorice« (Učiteljski dom) Beograd. Rukopisi se šalju: Uredniku »Zorice« Beograd (Dobračina 18).

— Poziv vsem članom Ljubljanskega učiteljskega društva! Društveni odbor vlijudno poziva vse one člane, ki dolgujejo na zaostali članarini za leto 1924., da jo nemudoma poravnajo, ker mora blagajnik urediti naše obveznosti napram glavnim blagajni.

— Da ne bo nepotrebnega razburjenja opozarjamo »Slovenca« in vse one, ki jih razburjajo podatki, ki smo jih prinesli o krivičnem postopanju pri imenovanjih v mariborski oblasti, da je dotični članek ponatisnjen iz mariborskega »Tabora«, kar je v članku jasno označeno in se le čudimo, da se razburjajo vsi le nad ponatiskom v »Tovarišu«, ne omenjajo pa prvega vira.

— Podpisani šolski vodstvi se tem potom najprisrčneje zahvaljujeta Ciril-Metodovi družbi za velikodušen dar. Ker tukajšnji starši nočejo kupovati učencem slovenskih knjig, je Ciril-Metodova družba pripomogla s svojim darilom, da se bodo otroci potom darovanih knjig mogli učiti slovensčine. Želeti bi bilo, da bi tudi drugi faktorji podpirali v tem smislu obmejne šole na severni meji. — Šolsko vodstvo Apače. Janko Zel. šolski vodja. — Šolsko vodstvo Mietsdorf. Rado Resman. šol. vodja.

— Krajni šolski svet in šolsko vodstvo v Apačah se najsrčneje zahvaljujeta gospodu komercijalnemu svetniku Juliju Meilnu za velikodušno nabavo učil za tukajšnje šole v znesku 4000 Din. Tudi za prepustitev krasnega vrta v šolske namene ter za podporo pri raznih popravilih na šolskem poslopju bodi izrečena edinemu dobrotniku šole iskrena hvala! — Ivan Sedonja, načelnik. Janko Zel. šolski vodja.

— Zbirka računskih nalog ali obširna računica? Šolske knjige so dandanes posebno drage in mnogi starši jih prav težko kupujejo. Pri računstvu pa ni samo draginja merodajna, ampak tudi ozir na pedagogiko, kajti boljši učenci ne potrebujejo metodičnih navodil, slabiji jih pa ne razumejo. Tu je merodajen učiteljev pouk. Ta pač potrebuje za pripravo obširno računico, učencem pa zadostuje zbirka nalog iz vsakdanjega življenja. — V Nemčiji je to že davno v veljavi, drže se Diesterwegovega nauka: »Živa beseda učiteljeva največ pripomore učencu k razumu«. — Zbirko nalog pa potrebujejo učenci tudi za domače vaje, ker z narekovanjem se izgubi preveč časa. Zelo isto velja pri geometrijskem pouku. Tudi tukaj je zbirka nalog bolj potrebna kakor obširna knjiga. — a .

— Učiteljstvu. Založil sem igri »Oporoka kralja Matjaža« in »Gospod in sv. Peter«. Obe se nahajata v enem zvezku, ki je po velikosti, obliki, papirju in tisku enak »Zvončku«. Obračam se do šolskih vodstev, posebno pa še do onih tovarišev in tovarišic, ki poučujejo višje razrede, s prošnjo, da mi pomagajo pri razprodaji. Uverjen sem, da mi na vsaki šoli eden izmed učiteljstva stori sledečo uslugo: Vzame dopolne zvezke, gre z njimi v višji razred in pove: »Otroci, v tem zvezku se nahajata dve gledališki igri, ki vas bodo gotovo zanimali. Zvezek stane Din 3.50; kdo ga želi kupiti?« Obe igri sta veselega značaja, prva patriotične tendence. — Ako bi katera šola nameravala igri uprizoriti, sme to brez obveznosti, in drage volje ustrezem, ako bi trebalo, s pojasnili glede odra, igralcev, uprizoritve itd. — Oskar Žolnir, šolski upravitelj v Cirkovcah pri Pragerskem.

— Pedagoško-didaktički krožek v Mariboru. Cenjene članice in člani prosim, naj blagovolijo pravočasno vračati izposojene knjige, ker mi s tem prihranijo mnogo nepotrebnega dela z opomini. Pa tudi obzirnost napram drugim tovarišem zahteva malo več točnosti, da ne bodo mesece in mesece čakali na kakšne aktualne knjige, med tem ko leže iste pri nekaterih brez koristi po pol leta in še celo dalj časa. Opozorjam obenem na tozadevni sklep letošnjega občnega zbora, da ne bo ostal na papirju. Knjižnica je odprta vsak četrtek od 16. do pol 18. Kdor ne utegne priti v tem času, more oddati knjige šolskemu slugi dekliske meščanske šole v Cankarjevi ulici, kateremu

Ferijalni Savez učiteljstva.

— f Vsem učiteljskim P. F. S. in članom F. S. Na kongresu v Skoplju je bilo sprejeto: 1. Člane delimo v stare in nove. Stari so oni, ki so se vpisali ali obnovili članstvo v prejšnjem šolskem letu. Novi člani se vpisujejo samo med šolskim letom. 2. Stari člani so dolžni, da ob nove članstvo najdalje do 31. decembra; vpisnine ne plačajo, ampak samo prispevek Centrali 15 Din. 3. Stari člani, ki premene kraj, so dolžni, da pri vstopu v drugo P. F. S. predložijo člansko izkaznico. Stari člani, ki ne ob-

lahko pove tudi eventuelne želje glede knjig. — Knjižničar.

— **Kavarna, restavracija in klet »Zvezda«.** V kavarni »Zvezda« svira dnevno od 5. ure popoldne do 1. ure ponoči prvovrstna elitna damska kapela. V kleti prvovrstni salonski orkester od 5. ure popoldne do 12. ure ponoči. — V kleti in restavraciji so na razpolago izborna vina, sveža mrzla in gorka jedila. Po gledaliških predstavah se cenjenim gostom servira polovične porcije raznih svežih jedil. — **Trikrat na teden v restavraciji in kleti sveže morske ribe.**

— **Učitelje za violino opozarjamo na »Osnovno violinsko šolo«** za učiteljske, glasbene šole in slične zavode. 1. zvezek, ki je pravkar izšel v založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Sestavljen Adolf Gröbming, učitelj glasbe. Violinska šola ima spredaj vsa osnovna navodila za violinski pouk in je sestavljena po zelo praktični metodi. Priporočamo jo za vse začetnike in za učitelje, da jo vpeljejo pri svojem pouku.

— **Razpis učiteljskih služb na osnov. šolah.** 1. Šolski okraj Kamnik: na tri-razredni osnovni šoli z eno vzporednico v Stranjah pri Kamniku eno učno mesto za učiteljico. 2. Šolski okraj Kočevje: na šestrazredni dekliški osnovni šoli s tremi vzporednicami v Ribnici eno učno mesto za učiteljico. 3. Šolski okraj Ljubljana: a) na štiri-razredni osnovni šoli z eno vzporednico na Ježici eno učno mesto šolskega upravitelja; b) na štiri-razredni osnovni šoli z dvema vzporednicama v Šmartnem pod Šmarno goro eno učno mesto šolskega upravitelja. 4. Šolski okraj Novo mesto: na osemrazredni dekliški osnovni šoli v Novem mestu eno učno mesto šolske upravitelje in eno učno mesto za učiteljico. 5. Šolski okraj Kozje: na dvorazredni osnovni šoli v Otimljem eno učno mesto za šolskega upravitelja in eno učno mesto za učiteljico. 6. Šolski okraj Maribor: na petrazredni osnovni šoli v Framu eno učno mesto za učiteljico. Pravilo opremljene prošnje naj se vlože po službeni poti, in sicer za vsako učno mesto posebe, najkasneje do dne 15. oktobra 1924.

— **Nova knjiga za zgodovinski pouk v osnovni šoli.** Učiteljice, ki poučujejo zgodovino naše države v višjih razredih osnovnih šol in na meščanskih šolah opozarjamo na prav priročno »Zgodovinsko čitanko« namenjeno učencem višje stopnje osnovnih šol, v kateri je vsa zgodovinska snov za osnovno šolo prav spretno zbrana. Na podlagi te knjige vam ne bo potreba šele zbirati zgodovinske snovi za pouk po drugih knjigah. »Zgodovinsko čitanko« je sestavil po raznih virih Anton Nerat, učitelj na l. deš. osn. šoli v Mariboru. Naroča se v Učiteljski knjižarni v Ljubljani in stane trdo vezana 15 Din.

— **V založništvu knjižarne Goričar & Leskovšek v Celju** je izšlo: Brinar Josip, Domožnanstvo za osnovne šole. Zemljepisni podatki in zgodovinske slike o kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Cena vez. knjigi 20 Din. »Domožnanstvo« podaja učencem osnovnih šol v jedrnatih obliki opis Slovenije (za 4. šol. leto), zemljepis Jugoslavije (za 5. šol. leto) in 44 metodično vzornih slik iz zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Brinarjevo »Domožnanstvo« nadomešča torej kar tri različne učbenike ter je potemtakem cena knjige (20 Din) izredno nizka. Šolska vodstva dobe na vsakih 10 izvodov en izvod zastoj. Isto založništvo je izdalo: Brinar Josip, Slovenska vadnica za višje razrede osnovnih šol in za meščanske šole. Vaje iz slovnice, pravopisa in spisja. Cena vezani knjigi 24 Din. — Knjižarna Goričar & Leskovšek v Celju.

— **Učiteljice srbohrvaščine opozarjamo na novi »Učbenik hrvatskoga ili srpskoga jezika«.** Metodični in na osnovu akcenta za šolo i privatnu uporabo priredilo Josip Bačić, profesor na drž. učiteljski šoli u Ljubljani. Odobreno od oddelka za prosveto. Knjiga je izšla v Učiteljski tiskarni v Ljubljani in stane trdo vezana 42 Din ter obsega 248 strani. Ker je knjiga višji del »srpskih ili hrvatskih čitank« je prikladna, da se jo vpelje v vse višje organizirane, srednje in strokovne šole.

Tvrda Dragotin Roglič v Mariboru. Koroška cesta 19 nas obvešča, da je založila lep album s slikami in cenami svojih čevljev, ker se je naročevanje po pošti zelo razširilo. Ta album, ki vsebuje 30 slik najrazličnejših čevljev, je edini te vrste in naj omogoča čimlažje izbiro naročnikom. Cenjeni interesi naj z dopisnico na gori navedeni naslov naročijo že sedaj ta brezplačni album, ki jim bo doposlan takoj po končani vezavi. S tem si pridobite krasen pregled najboljših strupenih ter solidnih in modernih cestnih čevljev, ki so pod znamko »Karo« znani našim čitateljem ter so si pridobili vsled izborne kvalitete najboljši ime.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

Nаша gospodarska organizacija.

— **Darila za »Učiteljski konvikt«.** Učiteljski zbor prve mestne deške osn. šole v Ljubljani preostanek zbirke 55 Din: Florijan Rozman, učitelj v pok. v Krškem, mesto venca na grob pok. tovarišu **Lojzetu Dolinsku**, 100 Din; učiteljski zbor v Šmartnem pri Litiji 392.50 Din, katere so darovali: Mihael Debelak, Zina Poljanec - Furlanova in Zina Rodetova po eno državno obveznico à 100 Din, imajoča vsaka pet zapadlih kuponov, Beti Kavčičeva 20 Din ter Marica Koritzkyjeva 20 Din; Julij Mayer, nadučitelj v Zg. Tuhinju, mesečni prispevek za oktober t. l., 5 Din. — Iskrena hvala! — Današnji izkaz: Din 552.50; zadnjič izkazanih Din 23.750; skupaj Din 24.302.50.

Pri tej priliki sporočamo, da je »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta« pristopilo k čerkovnemu uradu za Slovenijo. **Požrtvovalne prijateljice in prijatelji bodočega doma učiteljske učee se mladine se vlijudno vabijo, naj se pridno osebno ali pismeno zglasajo za položnice v svrhu pošiljanja darov.** Društveno blagajništvo ima svoj lokal v Učiteljski tiskarni (l. nadstr., soba štev. 17).

— **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina in darila: Učiteljsko društvo Sv. Lenart v Slov. gor. 50 Din; Učiteljsko društvo za Slovenjebistriški okraj 500 Din; Učiteljsko osnovne šole na Pobrežju 80 Din; učiteljsko deške osnovne šole IV. v Mariboru 100 Din; učiteljsko dekliške osnovne šole IV. v Mariboru 100 Din; učiteljsko deške in dekliške osnovne šole v Studencih 160 Din; Voigrinec Anton, nadučitelj in Štumpf Ljudevit, učitelj pri Sv. Antonu v Slov. gor. namestu venca na grob pokojnega g. J. Tušaka pri Sv. Antonu 100 Din. Iskrena hvala! — Nekateri šole nam še doigujejo za »Narodne pravljice iz Prekmurja«; prosimo, da ta dolg čimprej poravnajo, ker imamo tudi mi obveznosti na pram tiskarni. — M. Kožuh, blagajnik.

Učiteljski pravnik.

— **Š Nadaljno izplačevanje penzijskih prejemkov brez presledka.** Na podlagi odloka delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani, št. A. IV. 5210 ex 1924 z dne 6. septembra 1924 in odloka ministrstva prosvete odeljenje za osnovno nastavo z dne 18. avgusta 1924 O. N. 39.751 je določen sledeči postopek: 1. učnim osebam, ki so si pridobile pravico do penzije v zmislu čl. 139. odst. 2. čin. zakona, njihove službene prejemke izplačevati proti naknadnemu obračunu neizpremenjeno naprej do končne ureditve penzijskih prejemkov; 2. učnim osebam, ki se upokoje iz kateregakoli vzroka pred dovršeno službeno dobo, na osnovi odst. o členu 140. čin. zakona v ime akontacije na penzijske prejemke, ki se odobre v zmislu čl. 152. odst. 1. istega zakona, proti naknadnemu obračunu po 50% od pokojninske osnove; v obeh slučajih s pripadajočimi draginskimi dokladi. Izplačilo teh akontacijskih prejemkov se vrši avtomatično in nepretrgoma. Delegacija financ je pritrčila temu načinu akontiranja osebnih pokojnin, dokler finančno ministrstvo ne odredi drugače. Draginska doklada k akontaciji penzije onih oseb, ki bi dobile le 50% pokojninske osnove, mora biti »odmerjena po določenih za upokoje«, da ne bi eventualno vsega skupaj preveč prejeli.

— **Š Kako so odtegnili vsoto za naturalna stanovanja v Srbiji?** Beograjsko učiteljsko je doživelo l. t. m. neprijetno iznenađenje. Po naredbi ministrstva financ jim je bila odtrgana od plače celokupna vsota, ki so jo prejeli od občine na račun stanarine od 1. maja do 30. septembra t. l. Ta odlok se utemeljuje s čl. 39. čin. zak. Glavna kontrola je zahtevala, a ministrstvo je odredilo, da se beograjskim učiteljem održe od oktobrske plače po 400 Din za pet mesecev, računajoč 80 Din mesečno.

— **Š Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, da se vsi poviški po čl. 7., 29., 30., 31., 34., 35., in 36. — razen položajnih plač, nakazujejo v Ljubljani.** Ta odlok toplo pozdravljamo in želimo hkrati, da ne bodo sedaj tozadevne prošnje ležale v Ljubljani še dalj nego so se reševale v Beogradu. Ta naša bojazen je tem večja, če gledamo na razmerje administrativnega uradništva pri prosvetnem oddelku, ki je uročeno za 3500 učiteljev osnovnih in meščanskih šol v Sloveniji, posebno ono pri knjigovodstvu v primeri s šte-

vilom uradništva, ki je pridruženo pri drugih oddelkih za znatno manjše število uradništva. Ni čuda, če je učiteljsvo pri tem razmerju vedno zadnje!

INTERPRETACIJA URADNIŠKEGA ZAKONA.

(Dalje.)

6. Ministrstvo vojne je postavilo vprašanje, ali pripada kontraktualnim uradnikom pri tem ministrstvu beneficija po členu 125. zakona o civilnih državnih uslužbencih. Komisija je v tem primeru mišljenja, da te beneficije ne pripadajo družinam kontraktualnih uslužbencev, pa naj bodo ti uslužbenci postavljeni po zakonu o civilnih državnih uslužbencih ali po zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice. Člen 280. zakona o ustrojstvu vojske in mornarice ureja vprašanje o višini njihovih prejemkov, odnosno o nagradi za njihovo delo.

7. Na vprašanje o uporabi člena 117. glede določitve čina je komisija mnenja: z ozirom na to, ker so v isti grupi in v isti kategoriji starejšine in podrejeni uradniki, ali se poedino zvanje kot izredna beneficija predvideva tudi v višji grupi od starejšinskega zvanja te grupe, se opredeli čin uslužbenca v tem primeru na podlagi starejšinskega odnosa v dotični stroki poleg pogojev, predvidenih v členu 117.

8. O vprašanju glede veljavnosti o vstetih službenih letih na podlagi člena 282. finansijskega zakona za l. 1922/23., ki je že ukinjen, je izdala komisija sledeče mnenje: rešenja, katere so izdajali poedini ministri po členu 282. finansijskega zakona konstatirajo samo fakta o službenih letih dotičnega uslužbenca. S temi rešitvami pa si ni pridobil nihče nikakih pravic, ker se izda odlok, s katerim se pridobe pravice o vstetju službenih let šele v onem momentu, ko se regulira pokojnina uslužbencem. S tem odlokom dobi uslužbenec izvestne pravice glede vstetja službenih let, a ne s kakršnimkoli rešenjem, s katerim se izgovarja le fakt po členu 282. finansijskega zakona o službovanju za čas vojne. Tudi v pogledu komisije odločbe po členu 241. zakona o civilnih državnih uslužbencih ne predstavljajo ta rešenja nikakega odloka, s katerim se pridobe izvestne pravice. Komisija ima pravico in dolžnost, da o tem vprašanju šele razpravlja z ozirom na člen 241. zakona. Šele po odločbi prevebene komisije dobi uslužbenec izvestne pravice.

9. Na vprašanje, ali velja odredba člena 235. zakona, s katerim se omejuje pravica na penzijo, tudi za žene, ki so državne uslužbenke, je komisija sledečega mnenja: po členu 230. zakona ni razlike med državnimi uslužbenci moškega ali ženskega spola in navedena odredba predstavlja pozitiven predpis, s katerim se določa, da se čas za penzijo računa od 21. leta starosti vsem onim, ki po dosedanjih zakonih niso imeli pravice do penzije brez oziira na spol.

10. Na vprašanje, ali je potrebno, da se dosedanj kontraktualni uslužbenci razrešijo in imenujejo iznova na podlagi člena 130. zakona z odobritvijo ministrskega sveta ali z ukazom ali rešenjem resornega ministra, je komisija mnenja: za one kontraktualne uslužbenke, katerim je bila odmerjena nagrada že preje s kontraktom in ako ta kontrakt še ni potekel, ni potrebna nobena nova odločba. V primeru, da se ugovor podaljša, je treba postopati po členu 130. zakona. Za one kontraktualne nastavljenke, ki so postavljeni na poedina zvanja s pravico do prejemkov aktivnih državnih uslužbencev enakega zvanja, pa bodisi z ukazom ali rešenjem, za te se mora takoj obnoviti rešenje o njihovem postavljanju in uporabiti za nje člen 130. zakona. Komisija meni, da bo podpisal, tudi ta zopetni sprejem v službo resorni minister.

11. Na vprašanje, kako in kdo bo plačal bolniške stroške za državne uslužbenke, ki se lečijo v samoupravnih in občinskih bolnicah, je komisija mnenja, da to vprašanje ni takšnega značaja, da bi se zbog njega zahtevalo tolmačenje zakona in zato ne more odgovoriti na to vprašanje. Ta zadeva se lahko uredi le zakonodavnim potom. Kajti če predvideva zakon brezplačno lečenje v državnih bolnicah, potem ni dana možnost, da se namesto tega odredi lečenje po drugih bolnicah na breme države, ali da bi se za to vnesel poseben kredit v budget.

12. Po katerem kriteriju naj se odloči vprašanje, katere državne uslužbenke je smatrati za zvaničnike in katere za služitelje, ker se v različnih upravnih oblastih naše države nahajajo nekatera zvanja v kategoriji zvaničnikov, je ko-

misija mnenja: v odredbi sami niso točno opredeljeni kriteriji za razliko izmed uradnikov, zvaničnikov in služiteljev, ker se takšna razlika ne more teoretično učit; ali ker so zvanja ene in iste stroke prešla v poedine skupine raznih kategorij, je običajen njihov značaj kot uradniško, zvaničniško in služiteljsko zvanje ter je stvar organiziranja poedine stroke, kako bo razdelila delo v dotični stroki na zvanju, katere predvideva zakon in uredba.

13. Na vprašanje, koliko let se računa po členu 242. zakona, je komisija mnenja: z ozirom na poslednji odstavek člena 2. zakona o budžetskih dvanajstinah za mesec januar, februar in marec 1924 se vštejejo po členu 242. zakona ona leta, katere so se priznala tudi za odmero osnovne plače po členu 241. zakona in to vsled tega, ker je ta odredba le prehodnega značaja in izdana zaradi prevedbe državnih uslužbencev na nove plače.

14. Na vprašanje, ali se naj razume prvi odstavek člena 64. zakona, ki govori o prestopanju iz stroke v stroko iste kategorije, tako, da ostane uslužbencu rezervirana grupa, dokler ne položi izpite, je komisija mišljenja: ako izpolni uslužbenec vse pogoje iz člena 64. zakona in ako je v tem momentu prazno mesto v dotični grupi, tedaj je lahko sprejet, a nemogoče je, da bi se za take uslužbenke rezerviralo mesto v dotični stroki.

15. Na vprašanje, kako se računajo leta dobrovoljem, kadar po dobrovoljstvu stopijo v državno službo, leta, prevedena v dobrovoljski službi, je komisija mnenja: to vprašanje je urejeno s členom 241. zakona o državnih uslužbencih v zvezi s členom 9. zakona o dobrovoljih; ta člen se razume tako, da se naša na dobrovolje, ki postanejo po dovršeni dobrovoljski službi drž. uslužbenci.

16. Na vprašanje, ali se naj prizna uslužbencem kazenskih zavodov brezplačna kurjava in razsvetljava z ozirom na službo, katero vrše ter z ozirom na odredbe člena 40. zakona o državnih uslužbencih, je komisija mnenja: ker je služba tega osebja zvezana s stalno povečano pazljivostjo in z gotovo nevarnostjo za življenje, zato mu gre ono, kar določa člen 40. zakona.

17. Na vprašanje, ali je občinska služba predvidena v 5. odstavku člena 137. zakona, služba javne samoupravne edinice, je komisija mišljenja, da je občinska služba takšnega značaja.

18. Na vprašanje finančnega ministrstva, ali se smejo prevesti računski uradniki, ki izjemoma vrše konceptno službo, v 1. kategorijo, je komisija mnenja, da se ne smejo prevesti v to kategorijo, ker je za prevedbo odločilno zvanje, na katero je postavljen uradnik z dekretom, a ni odločilno delo, pri katerem se on slučajno nahaja.

19. Na vprašanje, ali se lahko podaljšanje roka iz člena 102. zakona dovoli v teku prvih dni, ali se podaljša lahko 15-dnevni rok po preteku roka, je komisija mnenja: podaljšanje se lahko dovoli le v začetku roka, ker po preteku roka postane imenovanje za državnega uslužbenca že neveljavno.

20. Na vprašanje, kdo da je pristojen, da izda odlok o odpustu iz začasne državne službe, ker o tem zakon ničesar ne odloča, je komisija mnenja, da izda takšen odlok oni organ, ki je izdal tudi odlok o sprejemu v državno službo.

RAZVESELJIVE VESTI ZA REVMA-TIČNE.

Pred dvema letoma je iznašel mladi ruski zdravnik dr. Rahlejev izborno zdravilo proti vsem vrstam revmatizma, katero zdravilo je po njegovih sestavnih delih imenoval Radio-Balsamica. Uporaba tega zdravila pri bolnikih, obolenih na revmatizmo, gihtu in revmatičnem išiasu je pokazala neverjetne rezultate, tako da je Radio-Balsamica priznan od vseh medicinskih avtoritet Evrope kot edino in najsigurneje sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Lek se uporablja z mazanjem ter izredno hitro deluje. — je neškodljiv srcu ter ne pušča nikakih sledov ne na koži, ne v organizmu.

Naš narod mnogo trpi po vojni na revmatizmo. Sedaj imajo priliko tudi najtežje revmatično bolni, da po uporabi dveh do treh stekleničic tega zdravila lahko in hitro ozdravijo. Za izdelovanje in razprodajanje tega zdravila je dr. Rahlejev otvoril svoj laboratorij v Beogradu, Kosovska ulica 43.